

Oulu2026
Euroopan kulttuuri-
pääkaupunki

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuunnitelma varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa

Sarasuon päiväkoti 2025-2028

SIVISTYS- JA
KULTTUURIPALVELUT

OULU

Johdanto

Oulun kaupungin esiopetuksen opetussuunnitelman mukaan yhdenvertaisuus ja tasa-arvo ovat olennainen osa esiopetuksen arvopohjaa ja toimintakulttuuria: " Yhteisön jäsenet tulevat kohdatuiksi ja kohdelluiksi yhdenvertaisina riippumatta henkilöön liittyvistä tekijöistä. Yhdenvertaisuus ei merkitse samanlaisuutta. Toimintakulttuurin kehittämisen kannalta on tärkeää, että yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa koskevista asenteista keskustellaan työyhteisössä. Lisäksi tulee pohtia, miten esimerkiksi kieleen, etnisyyteen, katsomukseen, uskontoon, vammaisuuteen, sukupuoleen ja sen moninaisuuteen liittyvät asenteet näkyvät puheissa, eleissä, teoissa ja toimintatavoissa. Vuorovaikutuksen ja kielenkäytön mallit sekä tavat toimia stereotyyppisten oletusten mukaisesti välittyvät lapsille. Esiopetus on sukupuolisensitiivistä. Henkilöstö tiedostaa omia ennako-odotuksiaan ja rohkaisee lapsia tekemään valintoja ilman sukupuoleen tai muihin henkilöön liittyviin seikkoihin sidottuja stereotyyppisiä rooleja ja ennako-odotuksia. Henkilöstö tunnistaa lasten keskinäisten kohtaamisten eriarvoistavia piirteitä sekä puuttuu niihin hienotunteisesti ja johdonmukaisesti. Myönteisellä ja kannustavalla vuorovaikutuksella tuetaan lapsen oman identiteetin ja itsetunnon kehitystä." (Oulun kaupungin esiopetuksen opetussuunnitelma)

Yhdenvertaisuuslain mukaan yhdenvertaisuudella tarkoitetaan sitä, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta heidän sukupuolestaan, iästään, etnisestä tai kansallisesta alkuperästään, kansalaisuudestaan, kielestään, uskonnostaan ja vakaumuksestaan, mielipiteestään, vammastaan, terveydentilastaan, seksuaalisesta suuntautumisestaan tai muusta henkilöön liittyvästä syystä. Oikeudenmukaisessa yhteiskunnassa henkilöön liittyvät tekijät, kuten syntyperä tai ihonväri, eivät saisi vaikuttaa ihmisten mahdollisuuksiin päästä koulutukseen, saada työtä ja erilaisia palveluja-perusoikeudet kuuluvat kaikille.

Tasa-arvolaintarkoituksena on estää sukupuoleen perustuva syrjintä ja edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa sekä parantaa naisten asemaa. Laintarkoituksena on myös estää sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolenilmaisuuksiin perustuva syrjintä.

Tässä toiminnallisessa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa kuvataan yksikkömme varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumisen nykytilaa sekä asetetaan kehittämisen kohteita sekä niille toimenpiteitä lukuvuosille 2025-2028.

Nykytilan kartoitus

Perehdyimme keskeisiin käsitteisiin ja lakeihin sekä tasa-arvokompassin materiaaliin.

Työntekijät työstivät teemaa omissa tiimipalavereissaan.

Tiimit toivat päiväkodin kasvattajayhteisön keskusteluun aiheita, joita kokivat päiväkodissamme olevan tarpeen vahvistaa. Yhteisessä keskustelussa valitsimme kaksi vahvistamisen kohdetta.

Yksikön kehittämiskohteet ovat:

Perheiden moninaisuuden tukeminen sekä vahvistaminen

Lasten kaveritaitojen tukeminen ja vahvistaminen

Aikataulu ja arviointi 2025-2028

Kehitettävä teema:	Tavoite	Kehittämis-toimenpiteet	Aikataulu, vastuhenkilö, milloin arvioidaan	Arvioinnin tulokset
Tasa-arvonäkökulma Perheiden moninaisuuden tukeminen ja vahvistaminen	Hyväksymme perheiden moninaisuuden ja kohtaamme heidät arvostavasti päivittäin.	Kohtaamme perheet arvostavasti lapsen tulo- ja hakutilanteissa. Varhaiskasvatuksessa käytävien keskustelujen kautta pystymme paneutumaan lasten ja perheen asioihin yksilöllisemmin.	Toteutuksesta vastaavat Sarasuon Päiväkodin työntekijät. Vuoden lopussa väliarviointi talonpalaverissa ja koko kauden arviointi kevään arviointipäivässä. Vastuhenkilö: Marika Kurttila Vaka Sosionomi	Vuoden lopussa väliarviointi talonpalaverissa ja koko kauden arviointi kevään arviointipäivässä. Vastuhenkilö: Marika Kurttila Vaka Sosionomi
Yhdenvertaisuusnäkökulma Kaveritaitojen tukeminen ja vahvistaminen	Harjoittelemme vuorovaikutus- ja kaveritaitoja pedagogisen leikin avulla .	Aikuisten mukanaolo lasten leikeissä.	Toteutuksesta vastaavat Sarasuon Päiväkodin työntekijät. Vuoden lopussa väliarviointi talonpalaverissa ja koko kauden arviointi kevään arviointipäivässä. Vastuhenkilö: Marika Kurttila Vaka Sosionomi	Vuoden lopussa väliarviointi talonpalaverissa ja koko kauden arviointi kevään arviointipäivässä. Vastuhenkilö: Marika Kurttila Vaka Sosionomi

Perheiden moninaisuuden tukeminen ja vahvistaminen

- Kohtelemme kaikkia asiakasperheitä tasa-arvoisesti ja ystävällisesti. Toimintamme perustuu lapsen etuun ja pedagogisiin tavoitteisiin. Kohtaamme kaikki perheet yhdenvertaisesti heidän toiveitaan ja arvojaan kunnioittaen. Kohtaamme perheet arvostavasti.
- Tunnistamme, että perheitä on monenlaisia. Käytetään kielenkäyttöä joka ei oleta perhemuotoa esim. huoltaja tai perhe ei automaattisesti "äiti" tai "isä"
- Hyödynnämme tulkkipalveluja jotta keskustelu huoltajien kanssa on tasa-arvoista
- Kunnioitamme perheiden katsomuksellisia vallintoja. Huolehdimme siitä, että toimintaan osallistuminen on kaikille mahdollista taustasta riippumatta. Tarjoamme vaihtoehtoja jos jokin toiminta ei sovi perheen katsomukseen.
- Kannustamme avoimeen ja keskustelemaan ilmapiiriin sekä tarjoamme mahdollisuuksia esittää toiveita ja ajatuksia päivittäisissä keskusteluissa sekä vanhempainilloissa ja vasukeskusteluissa.
- Materiaaleissa esim. kirjoissa näkyy erilaisia perheitä, kulttuureja ja elämäntapoja
- Ohjaamme lapsia itsemääräämisoikeuteen: lapsi saa päättää omasta kehostaan ja ilmaista tunteitaan. Toimimme sukupuolisensitiivisesti ja käytämme sukupuolineutraalia kieltä. Emme tee oletuksia sukupuolesta, kaikki lelut ovat kaikkien käytettävissä ja lapset saavat valita leikkinsä vapaasti. Aikuiset antavat tasapuolisesti huomiota kaikille lapsille, ja ei-toivottuun käytökseen puututaan aina.

Lasten kaveritaitojen tukeminen ja vahvistaminen arjessa

- Päiväkotimme ryhmät toimivat pienryhmissä ;pienempi ryhmä mahdollistaa aikuisen aidon läsnäolon, tukee vuorovaikutusta ja aikuinen voi ohjata tilanteita yksilöllisemmin. Lapsi kokee olonsa nähdyksi ja kuulluksi mikä luo perustan myönteisille kaverisuhteille.
- Opetamme lapsille hyviä tapoja esim. toistemme huomioimista, mukaan ottamista, kaunista puhetta, ja ystävällistä käyttäytymistä (esim. toistemme tervehtiminen, kiitos, ole hyvä, saisinko.) Näytämme omalla toiminnallamme esimerkkiä. Vahvistamme lasten myönteisiä tekoja leikissä (esim. huomasiin, että autoit kaveria-hienoa) Kiusaamiselle on nollatoleranssi, mikäli kiusaamista ilmenee siihen puututaan välittömästi keskustellen.
- Hyödynnämme opetuksessa satuja, kuvia, tunnekortteja ja tunnekerhotoimintaa, materiaaleina käytössä on Piki, Jukka Hukka ja Ympyräiset.
- Ryhmissä on käytössä kuvatuett mm. päivärytmistä, kaveritaidoista, tunteista ja leikeistä. Lasten kanssa tehdään omaan ryhmään säännöt.
- Kutsumme lapsia heidän etunimillään sekä käytämme ryhmän- ja pienryhmien nimiä. Lapset opettelevat myös puhuttelevaan aikuisia nimillä.
- Opetamme lapsia kohtaamaan kaverit tasa-arvoisesti ja tulemaan toimeen kaikkien kanssa esim. Taikurin hatun kaveriarvontaa hyödyntäen. Ohjaamme ja kannustamme lapsia yhteisiin leikkeihin ryhmärajoista riippumatta.
- Opetamme lapsille kaveri- ja tunnetaitoja leikin, laulujen, lorujen ja kirjojen avulla. Leikeissä panostetaan leikkiin ja kiireettömyyteen, jotka mahdollistavat näiden taitojen vahvistamisen.

Arviointi

Arvioimme suunnitelman toteutumista toimintakauden aikana pedagogisissa palaverissa ja nostamme tarvittaessa esille uusia kehittämiskohteita. Lapset tekevät arviointia kuvatuun (esim. hymynaamat) ja keskustelun avulla.

Sarasuon päiväkoti 2025-2028